

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. III-S1-371/77-2
od 11.V 1977.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, prof.dr Velimir
Filipović

Šteta na lučkom objektu prouzročena tegljenjem - Za prosu-
đivanje odgovornosti za navedenu štetu primjenjuju se
propisi Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih bro-
dova, pa i kada se radi o lučkom tegljenju, a ne Pravilnik
o tegljenju brodova u pomorskim lukama FNRJ

Sporno je medju strankama da li su tuženi, poduzeće
za spasavanje, tegljenje i rezanje brodova, i zajednica
osiguranja - zajednica rizika osiguranja transporta i kre-
dita, dužni solidarno platiti tužitelju iznos od din.
345.094.- na ime naknade štete oštećenja šipa na tužite-
ljevom brodogradilištu.

Prvostepeni je sud, rješavajući spor pobijanom pre-
sudom odbio tužitelja sa zahtjevom u cijelosti i obvezao
tužitelja da prvotuženom naknadi parnični trošak od din.
1.887,50, jer je nakon provedene rasprave našao da ni pr-
vo ni drugotuženi nisu odgovorni za nastalu štetu. Iz za-
pisnika o oštećenju šipa na gradilištu tužitelja od 9.X
1974. g. u kojoj su stranke zajednički utvrdile štetu kao
i iz izvoda iz broskog dnevnika tegljača od 9.X 1974. g,
slijedi da je tegljeni objekt - plovna dizalica - udarila
u šip. U predmetnom slučaju radi se o vanugovornoj odgo-
vornosti brodarka tegljača i brodarka tegljenog objekta. Ta
odgovornost kod lučkog tegljenja regulirana je odredbama
čl.11, toč.b. Pravilnika o tegljenju brodova u pomorskim
lukama FNRJ, te se štete koje nastanu u vezi s tegljenjem
ocijenjuju po ugovoru, a ako ugovora nema za štete koje
pretrpe treće osobe u vezi s tegljenjem odgovara tegljeni
brod. Tegljeni brod ima pravo regresa protiv tegljača ako
je šteta trećim osobama nastala uslijed sudara s teglja-
čem i ukoliko dokaže da je do sudara došlo isključivo
krivnjom posade tegljača ili uslijed takvih njegovih mana
koje su se pažnjom urednog brodarka mogle ukloniti prije
tegljenja.

Tužitelj i prvotuženi nisu ugovorili način odgovor-
nosti pa se ima primijeniti odredba Pravilnika da za šte-
tu nanesenu trećim osobama odgovara tegljeni objekt, tj.
tužitelj kao brodark tegljenog objekta - dizalice. Tužitelj
bi imao pravo regresa prema prvotuženom u slučaju da je
šteta nastala zbog udara tegljača u šip i da postoji odgo-

vornost prvotuženog za štetu prouzročenu udarom. Međutim, u postupku je utvrđeno da je tegljeni objekt - plovna dizalica - udarila u šip pa tužitelj ne bi imao pravo regresa prema prvotuženom.

Zahtjev tužitelja prema drugotuženom ne bi bio osnovan ni u slučaju kad bi bio osnovan i prema prvotuženom, jer drugotuženi kao osiguratelj za tu štetu ne odgovara solidarno.

Tužitelj pobija presudu žalbom zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže da se presuda ukine i stvar vrati prvostepenom sudu na ponovno raspravljanje i sudjenje, odnosno da se presuda preinači i u cijelosti udovolji tužbenom zahtjevu.

Tužitelj u žalbi ističe da sud pogrešno uzima da se u predmetnom slučaju radi o lučkom tegljenju pa je stoga na pogrešno utvrđeno činjenično stanje primijenio pogrešno materijalno pravo. U predmetnom slučaju ne radi se o lučkom tegljenju već o tegljenju plovne dizalice od Tivta do brodogradilišta, tj. o tegljenju iz jedne u drugu luku. Činjenica da tegljeni objekt nema vlastiti pogon obvezuje tegljača da naknadi štetu koja nastane tijekom tegljenja. Okolnost da li je tegljeni objekt imao posadu ili ne za rješenje spora je irelevantno jer je tegljeni objekt bio bez vlastitog pogona pa posada dizalice nije mogla utjecati na plovidbu pa ni na uzroke nastanka štete.

Tijekom cijelog spora tuženi je isticao da je do štete došlo uslijed djelovanja više sile. Prvostepeni sud nije utvrdio postojanje više sile pa prema tome ni pitanje odgovornosti drugotuženog. Smatra da prvotuženi nije smio započeti tegljenje ako je postojala opasnost da može doći do avarije tegljača ili tegljenog objekta.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio i predmet vratio na ponovno raspravljanje iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud rješavajući spor pošao je u ocjeni pitanja odgovornosti tuženih sa stajališta odredaba čl. 11. Pravilnika o lučkom tegljenju (Sl.l. PNRJ, br.51/50).

Ovakvo pravno stajalište pobijane presude nije osnovano. Donošenjem Zakona o iskorištavanju pomorskih brodova, odredbe Pravilnika o lučkom tegljenju, a napose odredbe o odgovornosti tegljača i tegljenog broda iz čl. 11. Pravilnika prestale su važiti.

Na odnose iz tegljenja, pa i onog lučkog u smislu odredaba čl.103, imaju se primijeniti odredbe poglavlja ZUIPB o tegljenju. U smislu čl.108. "izvodjenje određenog pokreta", podrazumijeva se ne samo tegljenje iz jedne luke u drugu, nego vršenje bilo kog pokreta broda u luci ili izvan luke, pa je odredbama ZUIPB obuhvaćeno i lučko tegljenje, te se na odnose iz spornog slučaja imaju primijeniti odredbe ZUIPB.

S obzirom na izloženo kao i na specifičnu okolnost spornog slučaja, prvostepeni će sud u skladu odredaba čl. 108.cit. zakona utvrditi da li i u kojoj mjeri postoji odgovornost za nastalu štetu prvo i drugotuženog. Po potrebi, sud će putem vještačenja utvrditi koliko je bilo djelovanja vjetera na zanošenje tegljene dizalice, te da li je potrebnim manevrom, s obzirom na date okolnosti, zapovjednik tegljača primjenom dužne pažnje mogao izbjeći udar, odnosno naslanjanje tegljene dizalice na šip tužitelja. Tek nakon toga bit će u mogućnosti donijeti pravilnu odluku.

V.V.

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

APELACIONI SUD, Paris

Presuda od 23.VI 1976.

Cie Ove Skou c/a Cie La Concorde et
Union financière pour l'Europe et
l'Afrique

Prijevoz stvari morem - Odgovornost broдача i naručitelja prijevoza prema primaocu - Sporazumno produženje zastarnog roka - Obveznost klauzula ugovora o prijevozu prema trećem zakonitom imaocu teretnice - Trećem zakonitom imaocu teretnice odgovara broдар, a ne naručitelj prijevoza ako je teretnicu potpisao zapovjednik broда a u kojoj je naveden broдар a ne naručitelj prijevoza - Ne protivi se javnom poretку klauzula stranaka s kojom ove, nakon nastanka štete, sporazumno ugovaraju produženja zastarnog roka - Zastarni rok se produžuje za onoliko vremena za koliko se dužnik obvezao vjerovniku da neće podići prigovor isteka zastare - Prema trećem zakonitom imaocu teretnice ne vrijede klauzule ugovora o prijevozu - Paramount